

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9879 af 03/12/2020 (Gældende)

**Ankestyrelsens principmeddelelse 36-20 om kontanthjælp -
uddannelseshjælp - selvforsørgelses- og hjemrejseydelse - overgangsydelse
- selvstændig erhvervsdrivende - social begivenhed - fradrag for indtægter
- opgørelse af indtægt - virksomhedens underskud - udmåling - beregnet
kontanthjælp - overførsel af overskud - faktisk indtægt - hovederhverv -
bierhverv - rådighed**

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 20-48948

Ankestyrelsens principmeddelelse 36-20 om kontanthjælp - uddannelseshjælp - selvforsørgelses- og hjemrejseydelse - overgangsydelse - selvstændig erhvervsdrivende - social begivenhed - fradrag for indtægter - opgørelse af indtægt - virksomhedens underskud - udmåling - beregnet kontanthjælp - overførsel af overskud - faktisk indtægt - hovederhverv - bierhverv - rådighed

Principmeddelelsen samler offentliggjort praksis om vurdering af selvstændig erhvervsdrivende, og hvordan indtægten ved selvstændig virksomhed skal opgøres i forbindelse med beregning af hjælp.

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af O-106-93, O-62-95, O-148-97, A-11-01, A-2-02, A-1-03 og A-12-04. Principmeddelelsen indeholder ikke ny praksis.

Meddelelsen har til formål at give et samlet billede af den praksis, som Ankestyrelsen tidligere har slået fast principielt, og som fortsat gælder på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

En selvstændig erhvervsdrivende

En person, der er selvstændig erhvervsdrivende, kan få hjælp til forsørgelsen, hvis personen har været ude for ændringer i sine forhold, der bevirker, at personen ikke kan skaffe det nødvendige til sin forsørgelse, og forsørgelsesbehovet ikke kan dækkes af andre ydelser (en social begivenhed).

Det er en betingelse for at få hjælpen, at der er tale om en udefrakommende ændring, og at indtægtsmulighederne i virksomheden svigter på grund af ændringen.

Aktivloven indeholder eksempler på ændringer, der kan udgøre en social begivenhed. Lovens eksempler er ikke udtømmende. Det beror derfor på en konkret vurdering i hver enkelt sag, om ansøgeren har været ude for en social begivenhed, der giver ret til hjælp.

Hvis ansøgeren er selvstændig erhvervsdrivende, er det som udgangspunkt en betingelse for at få hjælp til forsørgelsen, at der ikke er aktivitet i virksomheden. Det betyder, at virksomheden som udgangspunkt skal være uden aktivitet på ansøgningstidspunktet.

Det er en betingelse for at få hjælp til forsørgelsen, at både ansøgeren og dennes eventuelle ægtefælle står til rådighed for arbejdsmarkedet eller for uddannelse. Det gælder også, hvis det er ansøgerens ægtefælle, der er selvstændig erhvervsdrivende.

Kommunen skal vejlede om rådighedspligten og om betydningen af at drive en virksomhed, når man søger om eller får hjælp til forsørgelsen.

Vurderingen af, om en selvstændig erhvervsdrivende har ret til hjælp, består af flere trin, idet der skal ses på følgende forhold:

1. Social begivenhed
2. Rådighed
3. Fratræk af indtægter.

Ad pkt. 1. Social begivenhed

Først skal det vurderes, om ansøgeren har været ude for en social begivenhed, som er den grundlæggende betingelse for at få hjælp til forsørgelsen.

Kommunen skal vurdere, om en ansøger har været ude for ændringer i sine forhold, der bevirker, at ansøgeren ikke kan skaffe det nødvendige til sin og familiens forsørgelse, og at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser. Ændringer i forholdene kan for eksempel være egen sygdom, ophør af virksomheden ved konkurs eller andre udefrakommende ændringer, der bevirker, at den selvstændige erhvervsdrivende ikke kan forsørge sig selv gennem sin virksomhed. Der kan både være tale om forudsete og uforudsete ændringer.

Ikke virksomhedens egne forhold

En selvstændig erhvervsdrivende, hvis indtægtsmuligheder svigter på grund af virksomhedens egne forhold, har ikke ret til hjælp til forsørgelsen. Det gælder fx i den situation, hvor den selvstændige erhvervsdrivende har valgt at omlægge driften i virksomheden og derfor i en periode har færre eller ingen indtægter. Det samme gælder, hvis virksomheden giver underskud eller endnu ikke genererer et overskud, fordi efterspørgslen på virksomhedens produkter eller tjenesteydelser er lav.

Som eksempel på en sådan ændring kan nævnes en landmandsvirksomhed med svineproduktion, som grundet sygdom i svinebesætningen måtte lægge driften af virksomheden om og i den forbindelse led et stort økonomisk tab. Eftersom driftsomlægningen angik virksomhedens egne forhold, og virksomheden stadig havde aktivitet på ansøgningstidspunktet, havde ansøgeren ikke ret til hjælp til forsørgelsen.

Ad pkt. 2. Rådighed

Hvis kommunen vurderer, at ansøgeren har været ude for en social begivenhed, skal det dernæst vurderes, om ansøgeren og dennes eventuelle ægtefælle udnytter deres arbejdsmuligheder (står til rådighed).

Hvis ansøgeren har en virksomhed, der har aktivitet på ansøgningstidspunktet, skal kommunen vurdere, om der er tale om et hovederhverv eller bierhverv. Vurderingen skal også foretages, hvis kommunen foretager en genvurdering af hjælpen, fordi borgeren opretter en virksomhed, mens vedkommende modtager hjælp.

Hvis ansøgerens ægtefælle har en virksomhed med aktivitet, skal kommunen vurdere, om den selvstændige erhvervsdrivendes ægtefælle udnytter sine arbejdsmuligheder i virksomheden.

Når man søger om kontanthjælp, uddannelseshjælp eller integrationsydelse, har man pligt til at udnytte sine arbejds- eller uddannelsesmuligheder ved at stå til rådighed for arbejde, ordinær uddannelse eller en indsats rettet mod ordinær uddannelse. Det gælder som udgangspunkt for alle, der søger om hjælp til forsørgelsen. Ansøgerens ægtefælle skal også udnytte sine arbejds- eller uddannelsesmuligheder.

Kommunen skal vejlede om rådighedspligten og om betydningen af at drive en virksomhed, når man søger om eller får hjælp til forsørgelsen.

Hoved- eller bierhverv

Hvis en person, der ansøger om eller modtager hjælp til forsørgelsen, har en virksomhed, der har aktivitet på ansøgningstidspunktet, eller opretter en virksomhed eller på anden vis begynder at arbejde som selvstændig erhvervsdrivende – herunder som freelancer – skal kommunen vurdere, om der er tale om et hovederhverv eller et bierhverv.

En virksomhed, der er oprettet med henblik på, at borgeren arbejder hen mod at blive selvforsørgende ved indtægterne fra virksomheden, skal i relation til retten til hjælp til forsørgelsen anses for borgerens hovederhverv. Et hovederhverv er ikke foreneligt med rådighedspligten. Det gælder også, selvom virksomheden ikke genererer et overskud, og virksomheden dermed ikke bevirker, at borgeren på tidspunktet for kommunens vurdering kan forsørge sig selv.

En selvstændig virksomhed kan i nogle tilfælde anses som et bierhverv, der er foreneligt med rådighedspligten. Det gælder eksempelvis, hvis borgerens tidsforbrug i virksomheden er meget lavt, og virksomheden primært er oprettet med henblik på at understøtte borgerens hobby eller fritidsaktivitet.

Som eksempel på en virksomhed, som skal anses for et hovederhverv, er en virksomhed, som er startet med henblik på fuldtidsbeskæftigelse, og hvor ansøgeren fx ønsker at fremstille vareprøver for at skabe kontakter med henblik på at opnå banklån, blive momsregistreret og gennem virksomheden skaffe sig et forsørgelsesgrundlag.

I vurderingen af, om der er tale om et hoved- eller bierhverv, kan der blandt andet lægges vægt på følgende momenter:

- Formålet med virksomheden
- Hvilken type virksomhed der er tale om, herunder hvordan virksomheden er bygget op (fx enkeltmandsvirksomhed, kapitalselskab eller en virksomhed som ikke er registreret i CVR)
- Hvor mange timer borgeren bruger på virksomheden
- Borgers markedsføring af virksomheden
- Eventuelle indtægter i virksomheden
- Om virksomheden er momsregistreret.

Listen er ikke udtømmende, og vægtningen og betydningen af de forskellige momenter afhænger derfor af den konkrete sag.

Den selvstændige erhvervsdrivendes ægtefælle til en person der modtager hjælp til forsørgelse

Hvis en ægtefælle til en person, der søger om hjælp til forsørgelsen, er selvstændig erhvervsdrivende, skal kommunen vurdere, om den selvstændige erhvervsdrivendes ægtefælle udnytter sine arbejdsmuligheder i virksomheden.

Herunder skal kommunen vurdere, om den selvstændig erhvervsdrivende ægtefælles virksomhed i væsentlig grad bidrager til familiens forsørgelse. Det skyldes, at ægtefæller har en gensidig pligt til at forsørge hinanden. Hjælp til forsørgelsen kan ikke understøtte en selvstændig virksomhed, som giver underskud, eller som ikke i tilstrækkelig grad bidrager til familiens forsørgelse.

Kommunen kan ikke udelukkende lægge vægt på, om overskuddet i virksomheden ligger på niveau med fx kontanthjælpen. Det betyder, at kommunen ikke kan standse hjælpen eller give afslag på hjælp alene med den begrundelse, at ægtefællens indtjening fra virksomheden er lavere end det beløb, som ægtefællerne modtager eller ville være berettiget til at modtage i hjælp.

Kommunen skal vejlede den selvstændig erhvervsdrivende ægtefælle om, hvordan vedkommende kan opfylde rådighedspligten, inden kommunen eventuelt standser hjælpen, såfremt ægtefællen ikke stiller sig til rådighed.

Vurderingen af den selvstændige erhvervsdrivende ægtefælles udnyttelse af sine arbejdsmuligheder beror på en konkret og samlet vurdering, hvor kommunen skal inddrage oplysninger om flest mulige af de forhold, der er nævnt nedenfor. Kravene til den selvstændig erhvervsdrivende øges, jo længere tid der skal ydes hjælp til forsørgelsen.

I vurderingen af den selvstændige erhvervsdrivende ægtefælles rådighed kan kommunen blandt andet lægge vægt på følgende momenter:

- Hvor lang tid virksomheden har bestået
- Hvilke indtægter der hidtil har været i virksomheden
- Om indtægten er sæsonbetonet eller afhængig af vejrforhold
- Hvor stor en formue der er bundet i virksomhedens driftsmidler
- Hvilke ordrer og opgaver virksomheden havde modtaget, og hvornår disse ville bringe indtægter til virksomheden
- Hvilke konkrete fremtidsudsigter der er, for at virksomheden kan komme til at tjene til familiens forsørgelse eller i væsentligt omfang kan bidrage til familiens forsørgelse.

Listen er ikke udtømmende, og vægtningen og betydningen af de forskellige momenter afhænger i øvrigt af den konkrete sag.

Som eksempel i en konkret sag fandt kommunen, at den selvstændige erhvervsdrivendes ægtefælle alene kunne opfylde sin rådighedsforpligtelse, hvis virksomhedens overskud mindst svarede til kontanthjælpssatsen og ville kunne bidrage til familiens forsørgelse i løbet af 6-9 måneder.

I vurderingen af, hvorvidt den selvstændige erhvervsdrivendes ægtefælle har udnyttet sine arbejdsmuligheder, sættes krav til den selvstændige erhvervsdrivende ægtefællens indsats i virksomheden, som vil være stigende i forhold til længden af den periode, hvor der skal ydes hjælp til borger. Såfremt den selvstændige erhvervsdrivendes ægtefælle ikke gennem sin virksomhed i tilstrækkeligt omfang udnytter sin arbejdsmuligheder, må kommunen vejlede om alternative muligheder, fx stille sig til rådighed for A-kassen eller et arbejde som lønmodtager.

Ad pkt. 3. Indtægter fra selvstændig virksomhed skal trækkes fra i hjælpen

Hvis kommunen vurderer, at ansøger har været ude for en social begivenhed, og derpå har vurderet, at ansøgeren og dennes eventuelle ægtefælle opfylder rådighedspligten, og behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser, skal der bevilges hjælp til ansøgeren. Det skal herefter vurderes, hvilke indtægter der skal trækkes fra i hjælpen, og hvordan fratrækket skal ske.

Hovedreglen i aktivloven er, at ansøgerens og ægtefællens indtægter skal fratrækkes krone for krone i den beregnede kontanthjælp. Indtægter skal trækkes fra, uanset hvordan de behandles skattemæssigt. Indtægten trækkes fra på udbetalingstidspunktet. Der henvises til principmeddelelse 42-19.

Der ses bort fra et arbejdstimefradrag pr. udført arbejdstime ved arbejdsindtægter. Hvis timeantallet i ansættelsesforholdet eller i forbindelse med selvstændig virksomhed ikke kendes, divideres der med en omregningsfaktor for at kunne opgøre antallet af beskæftigede timer.

Aktivloven indeholder ikke regler, der er specifikt rettet mod selvstændigt erhvervsdrivende, herunder hvordan indtægten ved selvstændig virksomhed skal opgøres i forbindelse med beregning af hjælp.

Reglerne og praksis på området er funderet i principperne om, at kontanthjælp, uddannelseshjælp, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse (herefter benævnt hjælp mv.) er det underste økonomiske sikkerhedsnet for personer uden anden forsørgelse. Reglerne om behandling af indtægter skal forstås i lyset af disse principper.

Formålet med reglerne om, at indtægter, der kan tjene til ansøgerens forsørgelse, skal trækkes fra i hjælpen, er at sikre, at der kun udbetales hjælp, hvis modtageren ikke har anden forsørgelse. Som følge af den gensidige forsørgelsespligt, skal ansøgerens ægtefælles indtægter også trækkes fra.

Ægtefællens indtægt skal som udgangspunkt fratrækkes på samme måde, som når modtagerens egne indtægter trækkes fra. Dog fratrækkes kun den del af indtægten, som overstiger ægtefællens beregnede hjælp for den pågældende måned.

Ægtefælleberegningen

Hjælpen til ægtepar beregnes som hovedregel som summen af de beløb, som hver af ægtefællerne er berettiget til. Der beregnes således som udgangspunkt hjælp til begge ægtefæller, hvorefter begge ægtefællers indtægter trækkes fra i hjælpen.

Derved bliver indtægter, der overstiger kontanthjælpsniveauet for den ene ægtefælle, automatisk fratrukket i hjælpen for den anden ægtefælle. Når en ægtefælles indtægter trækkes fra, beregnes der overløb, når indtægten overstiger den samlede hjælp for ægtefællerne. Læs nærmere om overløb nedenfor.

I den efterfølgende måned trækkes overløbet fra i ægtefællens beregnede hjælp, hvorefter den del, som overstiger ægtefællens beregnede hjælp, trækkes fra i modtagerens beregnede hjælp.

Indtægter fra ægtefællens selvstændige virksomhed

I aktivloven er der ikke fastsat regler for, hvordan indtægten ved selvstændig virksomhed skal opgøres i forbindelse med beregning af hjælp til en ægtefælle. Der er således heller ikke regler for, om der ved opgørelse af indtægten for en selvstændig erhvervsdrivende kan bortses for renteudgifter.

Den del af den selvstændige erhvervsdrivende ægtefælles indtægt, der overstiger kontanthjælpsniveauet for en person, trækkes fra i borgerens hjælp. Det betyder, at den selvstændige erhvervsdrivende ægtefælles indtægt ved selvstændig virksomhed skal indgå i beregning af hjælp til ansøgeren/modtageren. Indtægten ved selvstændig virksomhed opgøres som virksomhedens overskud med fradrag for renteudgifter, der er afholdt til virksomhedens drift.

Det betyder, at renteudgifter til privatbolig og privat gæld i øvrigt ikke skal fratrækkes. Kommunen skal dog være opmærksom på eventuelle afskrivninger på driftsmidler, inventar og bygninger. Der henvises til principmeddelelse C-12-02 og C-12-08.

Beregning af overskuddet fra den selvstændige virksomhed

Uanset om der er tale om ansøger/modtagerens selvstændige virksomhed eller ægtefællens selvstændige virksomhed, skal virksomhedens overskud beregnes måned for måned. Der skal kun udbetales supplerende hjælp i de måneder, hvor en beregning af hjælp viser, at familiens behov ikke kan dækkes af overskuddet fra virksomheden eller eventuelle øvrige indtægter. Det betyder, at der således kun skal ske fradrag i hjælpen for virksomhedsoverskud, hvis det overskud, som er overført fra sidste måned plus den aktuelle måneds indtægter i virksomheden, overstiger virksomhedens udgifter i den aktuelle måned. Der henvises til principmeddelelse 37-17.

I vurderingen kan kommunen blandt andet inddrage følgende:

- Virksomhedens regnskab
- Resultatopgørelser og/eller balancer
- Opgørelser af varelager
- Kontoudskrifter fra banken
- Kvitteringer på salg og indkøb, fakturaer

- Ordrebog.

Listen er ikke udtømmende, men blot eksempler på hvilke oplysninger, kommunen kan inddrage i vurderingen.

Overløb

Ved et større overskud i virksomheden trækkes det beløb ud af virksomheden, som er nødvendigt for at bidrage til eget og familiens underhold den pågældende måned. Det resterende beløb vil fortsat være til rådighed for virksomheden til at afholde udgifter i virksomheden i næste måned. Først herefter vil næste måneds overskud skulle beregnes, og der vil ved beregningen igen skulle trækkes et beløb ud svarende til familiens samlede beregnede forsørgelsesniveau.

På den måde behandles virksomheder ens, uanset om de hver måned har lavere indtægter, eller om deres indtægter falder med større beløb i få måneder om året. Underskuddet i virksomheden skal fradrages overskuddet, før der foretages fradrag.

Der skal uafhængigt af dette altid ske fradrag i hjælpen for borgerens og ægtefællens eventuelle lønindtægter eller andre indtægter, der ikke vedrører virksomheden.

Forskellige typer af indtægter i samme måned

I de tilfælde, hvor ægtefællen både er selvstændig erhvervsdrivende og lønmodtager, skal indtægterne behandles separat, før de trækkes fra i beregningen af ansøgerens hjælp.

Der skal foretages et arbejdstimefradrag i indtægten, inden indtægten trækkes fra i hjælpen. Hvis der ikke er angivet et konkret antal arbejdstimer, anvendes den aktuelle omregningsfaktor til at beregne det antal timer, som der skal ske fradrag for.

Der er ikke hjemmel til at fratrække underskuddet fra ægtefællens selvstændige virksomhed i den selvstændige erhvervsdrivende ægtefælles indtægt som lønmodtager, da hjælp til forsørgelsen ikke kan understøtte en selvstændig virksomhed, der giver underskud eller ikke i tilstrækkelig grad bidrager til et forsørgelsesgrundlag.

Baggrund for at offentliggøre denne principmeddelelse:

Principmeddelelsen er en sammenskrivning af O-106-93, O-62-95, O-148-97, A-11-01, A-2-02, A-1-03 og A-12-04.

Principmeddelelsen indeholder ikke ny praksis. Meddelelsen har til formål at give et samlet billede af den praksis, som Ankestyrelsen tidligere har slået fast principielt, og som fortsat gælder på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

Sammenskrivningen er sket, for at lave en samlet systematisering af praksis og fremgangsmåde ved behandling af sager om selvstændige erhvervsdrivendes ret til hjælp til forsørgelsen, herunder hvornår en

selvstændig erhvervsdrivende har været ude for en social begivenhed, samt belyse hvordan vurderingen af selvstændigt erhvervsdrivendes rådighed skal foretages, samt hvordan indtægter fra en selvstændig virksomhed skal behandles efter aktivlovens § 11, stk. 2, § 13 og §§ 30-31.

Gældende regler

Love og bekendtgørelser

Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven) senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019.

- § 11, stk. 2, om social begivenhed
- § 13, stk. 1, om udnyttelse af arbejds- og uddannelsesmuligheder
- § 26 om ægtefælleberegning
- § 30 om fratræk af indtægter
- § 31, stk. 1 og 3 om timefradrag.

Bekendtgørelse om rådighed for personer der ansøger om eller modtager overgangsydelse eller uddannelseshjælp som uddannelsesparate, herunder åbenlyst uddannelsesparate, eller selvforsørgelses- og hjemrejseydelser, overgangsydelse eller kontanthjælp som jobparate, nr. 1607 af 27. december 2019

- § 3 om generelle rådighedsbetingelser
- § 4 om generelle rådighedsbetingelser.

Praksis

Gældende:

Følgende principmeddelelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

- **Ankestyrelsens principmeddelelse C-12-02**, der fastslår, at der var grundlag for at ændre den praksis, som Ankestyrelsen har udmeldt med SM O-45-86, hvorefter fradrag i den aktuelle indtægt i form af bygningsafskrivninger på mere end 2% anses for skattetekniske fradrag.
- **Ankestyrelsens principmeddelelse C-12-08**, der fastslår, at afskrivninger på mere end 2% på driftsbygninger - i lighed med fast praksis - måtte anses for skattetekniske fradrag. Der var ikke i sagen beskrevet faktiske forhold, som gav grundlag for at fravige denne praksis.
- **Ankestyrelsens principmeddelelse 37-17**, der fastslår, at når man modtager hjælp mv. skal indtægter, som ansøger og ægtefællen har, som udgangspunkt trækkes fra i hjælpen. Ved beregning af supplerende kontanthjælp skal der ske modregning måned for måned af eventuelt overskud fra selvstændig virksomhed. Der skal kun udbetales supplerende kontanthjælp i de måneder, hvor en kontanthjælpsberegning viser, at familiens behov ikke kan dækkes af overskuddet fra den selvstændige virksomhed eller eventuelle øvrige indtægter. Ved et større overskud i den selvstændige virksomhed trækkes det beløb ud af den selvstændige virksomhed, som er nødvendig for at bidrage til eget og familiens underhold den pågældende måned.

Der skal således kun ske fradrag i kontanthjælpen for virksomhedsoverskud, hvis det overskud, som er overført fra sidste måned plus den aktuelle måneds indtægter i virksomheden, overstiger virksomhedens udgifter til den aktuelle måned.

- **Ankestyrelsens principmeddelelse 42-19**, der fastslår, at indtægter trækkes som udgangspunkt fra i kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse krone for krone. Indtægter trækkes fra i brutto-kontanthjælpen med de faktiske beløb, uafhængigt af hvordan de behandles skattemæssigt. Det gælder også for skattefrie indtægter.

Kasserede:

Principmeddelelsen indeholder en sammenskrivning af følgende tidligere principmeddelelser, som herefter ikke længere gælder (historiske). Praksis er indarbejdet i denne meddelelse:

- **Ankestyrelsens principmeddelelse O-106-93**. Der er behandlet to sager om opgørelsen af indtægter ved selvstændig virksomhed i relation til ansøgning om supplerende kontanthjælp til ægtefællen. Ansøger i begge sager var gift med en selvstændig landmand, hvor kommunen gav afslag supplerende hjælp til ægtefællen. Ankestyrelsen fastslog, at indtægten ved selvstændig virksomhed opgøres som virksomhedens overskud med fradrag for renteudgifter, der var afholdt til virksomhedens drift.

Renteudgifter vedrørende privatbolig og privat gæld i øvrigt skulle ikke fradrages. Der er ikke i bistandsloven fastsat regler for, hvordan indtægten ved selvstændig virksomhed skal opgøres i forbindelse med beregning af supplerende hjælp mv. til en ægtefælle. Der er således heller ikke regler for, at der ved opgørelse af indtægten for en selvstændig erhvervsdrivende kan bortses for renteudgifter.

- **Ankestyrelsens principmeddelelse O-62-95**. Ansøger var selvstændig landmand hovedsagelig beskæftiget med svineproduktion. Han havde desuden indtægter fra planteavl. En ansøger, der havde et driftstab, da han grundet sygdom i svinebesætningen havde omlagt sin svineproduktion, var ikke berettiget til kontanthjælp. Ankestyrelsen fastslog, at ansøger ikke havde været udsat for en social begivenhed i bistandslovens forstand. Der blev herved lagt vægt på, at ansøgers selvstændige virksomhed fortsat var uden ophør under produktionsomlægningen, og at han under hele forløbet havde været beskæftiget i virksomheden.
- **Ankestyrelsens principmeddelelse O-148-97**. Ansøger startede en selvstændig virksomhed i forbindelse med ansøgning om kontanthjælp, hvor kommunen krævede, at borger framelde sig momsregisteret, da ansøger ellers ikke var berettiget til kontanthjælp. Ankestyrelsen fastslog, at der ved afgørelsen af, om en selvstændig er berettiget til hjælp til forsørgelsen, skal lægges vægt på, om der er tale om et hovederhverv med henblik på selvforsørgelse, eller et bierhverv som kan være foreneligt med rådighedspligten.
- **Ankestyrelsens principmeddelelse A-11-01**. En ansøger fik afslag på hjælp, da dennes ægtefælles samlede indtægter ved lønarbejde og ved selvstændig virksomhed af kommunen var opgjort til et beløb, der var højere end parrets samlede kontanthjælpsniveau. Ankestyrelsen fastslog, at ved beregning af supplerende hjælp til ansøger er der ikke hjemmel til at fratrække underskuddet i ægtefælles selvstændige virksomhed i den selvstændige erhvervsdrivende ægtefælles indtægt som lønmodtager. Der var lagt til grund, at kontanthjælp ikke kunne understøtte en selvstændig virksomhed, der giver underskud eller ikke i tilstrækkelig grad bidrager til et forsørgelsesgrundlag. Arbejdsindtægter skulle ifølge aktivlovens § 30 fratrækkes den beregnede hjælp, jf. § 31 om timefradrag. Der var ikke hjemmel til at fratrække underskud fra en selvstændig virksomhed i arbejdsindtægten, inden fradraget i den beregnede hjælp.

- **Ankestyrelsens principmeddelelse A-2-02.** Der er behandlet to sager. I begge sager fik ansøger afslag på hjælp, da ansøgers ægtefælle var selvstændig erhvervsdrivende. Ankestyrelsen fandt, at ansøger havde ret til kontanthjælp, såfremt hendes ægtefælle efter en konkret vurdering havde udnyttet sine arbejdsmuligheder som selvstændig erhvervsdrivende. Kravene til ægtefællens indsats vil være stigende i forhold til længden af den periode, hvor der må ydes kontanthjælp til ansøger.

Det betyder, at ved en borgers selvstændige ægtefælles rådighedsvurdering, måtte der ved vurderingen lægges vægt på flere momenter, herunder hvor lang tid virksomheden har bestået, og hvilke indtægter den har afkastet, samt at der ved manglende opfyldelse af rådighedspligten skal vejledes om alternativer, herunder at ægtefællen stiller sig til rådighed for arbejde.

- **Ankestyrelsens principmeddelelse A-1-03.** En ansøgers selvstændige ægtefælle havde ikke haft en indtægt, der havde oversteget eget kontanthjælpsniveau, men da ægtefællens indtægt fra erhvervsvirksomheden i væsentlig omfang kunne bidrage til familiens forsørgelse, kunne kontanthjælpsniveauet ikke alene anvendes som en fast grænse for, hvornår en selvstændig erhvervsdrivende ikke længere kunne anses for at udnytte sine arbejdsmuligheder.
- **Ankestyrelsens principmeddelelse A-12-04.** En ansøger havde ikke ret til kontanthjælp, idet det ikke kunne anses for godtgjort, at der var sket ændringer i ansøgerens forsørgelsesmæssige forhold i form af ophør af selvstændig virksomhed. Der blev lagt vægt på, at skattevæsenet fortsat betragtede ansøgeren som selvstændig erhvervsdrivende. Han havde ikke indgivet selvangivelse, men der var de sidste 3 regnskabsår blevet fastsat en skønsmæssig indtægt.

Vejledninger

Vi har også anvendt Socialministeriets vejledning om lov om aktiv socialpolitik, nr. 39 af 5. marts 1998

- Pkt. 48 om erhvervsdrivende.

Vi har også anvendt

Forslag til lov om aktiv socialpolitik, L 230 96/97, Almindelige bemærkninger, Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

- Bemærkninger til § 11
- Bemærkninger til § 31.

De konkrete afgørelser, der dannede grundlag for de tidligere principmeddelelser

Sag nr. 1, tidligere principmeddelelse O-106-93, j.nr. 20074-92

Følgende love blev anvendt, da principmeddelelsen blev truffet:

- Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992 - § 37 og § 38, stk. 1
- Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 1460 af 12. december 2007 - § 30, stk. 1

Afgørelse

En enlig ansøger med et barn modtog kontanthjælp efter bistandslovens § 37 på grund af arbejdsløshed. Hun blev efterfølgende gift med en landmand, der foruden drift af egen landbrugsvirksomhed var interessent i et interessentskab, der drev en anden landbrugsvirksomhed.

Efter giftermålet foretog kommunen en kontanthjælpsberegning og fandt, at der ikke kunne udbetales supplerende kontanthjælp, idet indtægten fra landbruget, som skulle lægges til grund for en kontanthjælpsberegning, udgjorde 205.179 kr. (indtægten før renter).

Ankenævnet tiltrådte kommunens afgørelse. Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at ægtefællens månedlige nettoindtægt oversteg en kontanthjælpsberegning på i alt 11.491 kr., idet ægtefællens indtægt skulle fratrækkes i henhold til bistandslovens § 38, før eventuel hjælp kunne komme til udbetaling.

På vegne af ansøgeren klagede et af landbrugets rådgivningscentre over afgørelsen. I klagen blev det anført, at nævnet ikke havde taget hensyn til renteudgifter samt nedskrivninger og afskrivninger dels på den personlige landbrugsejendom og dels på ejendommen, der blev drevet som et interessentskab. Sagen blev behandlet i principielt møde til afklaring af, om der i tilfælde, hvor der er tale om en selvstændig virksomhed i drift, kunne ydes supplerende kontanthjælp til ægtefællen og i bekræftende fald, på hvilken måde indtægtsgrundlaget for den selvstændige virksomhed skulle opgøres.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at der ikke i bistandsloven er fastsat regler om, hvordan indtægten ved selvstændig virksomhed skal opgøres i forbindelse med beregning af supplerende kontanthjælp til en ægtefælle. Der er således heller ikke regler om, at der ved opgørelsen af indtægten for en selvstændig erhvervsdrivende i forbindelse med beregning af supplerende kontanthjælp kan bortses for renteudgifter.

Ankestyrelsen fandt herefter, at indtægten fra den selvstændige virksomhed skulle opgøres som virksomhedens overskud med fradrag for renteudgifter, der var afholdt til virksomhedens drift.

Renteudgifter vedrørende privatbolig (i dette tilfælde stuehus) og renteudgifter vedrørende privat gæld i øvrigt skulle ikke fradrages.

For så vidt angår afskrivninger, fandt Ankestyrelsen, at de principper, der blev fastslået i SM O-62-92, tilsvarende fandt anvendelse. Afskrivninger udover 10% på driftsmidler og inventar og 2% på bygninger skulle således ikke fratrækkes ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget i forbindelse med beregningen af supplerende kontanthjælp, da afskrivningerne i bistandslovens forstand måtte anses for at være rent skattetekniske fradrag.

Ansøgers kontanthjælp skulle således beregnes efter ovenstående principper.

Ankestyrelsen ændrede således nævnets afgørelse.

Sag nr. 2, tidligere principmeddelelse O-106-93, j.nr. 21618-92

Følgende love blev anvendt, da principmeddelelsen blev truffet:

- Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 829 af 1. oktober 1992 - § 37 og § 38, stk. 1
- Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 1460 af 12. december 2007 - § 30, stk. 1

Afgørelse

Ansøger havde opgivet sit job som ingeniør i det daværende USSR og var blevet gift med en selvstændig landmand. Hun var kommet til Danmark i 1991.

Ægteparret henvendte sig til kommunen og søgte om kontanthjælp.

Kommunen gav afslag på kontanthjælp under henvisning til oplysningerne om de indtægter fra landbruget, som var opgivet til brug for en sygedagpengeberegning.

Ankenævnet fandt, at der i forbindelse med ansøgers flytning til Danmark var indtrådt ændringer i hendes forhold, som medførte ret til kontanthjælp, såfremt betingelserne herfor i øvrigt var opfyldt.

Nævnet fandt endvidere, at da der ikke fandtes nærmere regler eller afgørelser om opgørelsen af indtægter for selvstændige, kunne nævnet tilslutte sig kommunens afgørelse, hvorefter indtægten blev opgjort som virksomhedsoverskud før renter svarende til den dagpengegivende indtægt, men med fradrag af eventuel skat heraf.

Herudover fandt nævnet, at der eventuelt måtte korrigeres for skattetekniske fradrag, som ikke nedsatte den reelle nettoindtægt.

Nævnet fandt herefter ikke grundlag for at pålægge kommunen at udbetale kontanthjælp, da ægtefællens indtægt i 1990 væsentligt oversteg den hjælp, der eventuelt kunne udbetales, jf. bistandslovens § 38. Et af landbrugets rådgivningscentre klagede på vegne af ægteparret over afgørelsen. I klagen blev det anført, at det måtte være indkomsten efter fradrag af virksomhedens renter, der skulle anvendes, idet renteudgiften ikke var til rådighed for ægteparret.

Afgørelse:

Ankestyrelsen traf afgørelse, der var identisk med afgørelsen i sag nr. 1.

Sag nr. 3, tidligere principmeddelelse O-62-95, j.nr. 20747-94

Følgende love blev anvendt, da principmeddelelsen blev truffet:

- Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 1024 af 13. december 1994 - § 37, stk. 1
- Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 1460 af 12. december 2007 - § 11

Afgørelse

Ansøger var selvstændig landmand, hovedsagelig beskæftiget med svineproduktion. Han havde desuden indtægter fra planteavl.

Efter at der havde været meget sygdom i besætningen, anbefalede Dansk Veterinær Svinerådgivning i juni måned 1993 total udskiftning af svinebesætningen med indsætning af SPF-besætning. En sanering til SPF-produktion ville give en høj grad af sikkerhed for, at ansøger undgik infektioner i besætningen.

Rådgivningen havde beregnet, at ansøgers driftstab som følge af overgangen til SPF-besætning ville være indhentet indenfor 16 måneder efter produktionens start.

Ansøger søgte i oktober måned 1993 om kontanthjælp på grund af midlertidig bortfald af indkomsten som følge af sygdom i sin besætning.

Kommunen gav afslag på kontanthjælp under henvisning til, at der ikke skønnedes at være indtruffet en social begivenhed.

Kommunen anførte, at indtægtstab måtte henføres under begrebet driftsrisiko samt et spørgsmål om likviditet, hvorfor familien ikke skønnedes omfattet af personkredsen i bistandslovens § 37.

Ankenævnet tiltrådte kommunens afgørelse. Ved afgørelsen blev der lagt vægt på, at ansøger var selvstændig landmand, og at begrundelsen for ansøgningen om økonomisk hjælp var, at ansøger på grund af sygdom i sin svinebesætning havde fundet sig nødsaget til at udskifte denne, hvilket havde givet ham et midlertidigt indtægtstab. I klagen til Ankestyrelsen blev det gjort gældende, at retstilstanden vedrørende bistandslovens § 37 i forhold til selvstændige erhvervsdrivende ikke er afklaret, idet der kun er meget få offentliggjorte afgørelser. Der blev endvidere henvist til, at SM-O-11-93 ikke afklarer, hvilke principper der skal lægges til grund ved afgørelsen af, om en selvstændig erhvervsdrivende har været udsat for en social begivenhed. Det gælder specielt, hvorvidt der kan fastlægges generelle kriterier for, om en risiko ligger inden for de risici, som en selvstændig erhvervsdrivende selv må bære, og derfor ikke berettiger til hjælp efter bistandslovens § 37.

Sagen blev behandlet i principielt møde til afklaring af, om ansøger havde været udsat for en social begivenhed i bistandslovens § 37's forstand, da han besluttede at overgå til SPF-produktion som følge af sygdom i den eksisterende svinebesætning.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger ikke havde været berettiget til kontanthjælp i den periode, hvor han led et driftstab som følge af omlægningen af sin svineproduktion.

Afgørelsen begrundedes med, at han ikke havde været udsat for en social begivenhed i bistandslovens forstand.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at hans selvstændige virksomhed var fortsat uden ophør under produktionsomlægningen, og at han under hele forløbet var beskæftiget i sin virksomhed.

Ankestyrelsen tiltrådte således nævnets afgørelse.

Sag nr. 4, tidligere principmeddelelse O-148-97, j.nr. J.nr.: 200403-97

Følgende love blev anvendt, da principmeddelelsen blev truffet:

- Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 37, stk. 1 og § 40, stk. 1
- Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 1460 af 12. december 2007 - § 13, stk. 1 og § 11, stk. 2.

Følgende vejledning blev anvendt, da principmeddelelsen blev truffet:

- Socialministeriets vejledning nr. 45 af 3. april 1995 om kontanthjælp efter bistandsloven - pkt. 17, pkt. 3.

Sagsfremstilling:

Ansøger, der i de sidste 4 år havde levet af indtægter fra lønarbejde, måtte ophøre med at studere på grund af arbejdsløshed og uden at opfylde betingelserne for medlemskab af en arbejdsløsheds kasse.

Hun overgik herefter til kontanthjælp i august måned 1995. Ansøger havde ved overgangen til kontanthjælp en momsregistreret virksomhed, som efter hendes oplysninger var en meget beskeden bi-beskæftigelse, og som ikke var årsag til hendes økonomiske krise. Ifølge kommunens journalark oplyste hun ikke på ansøgningstidspunktet bistandskontoret om den selvstændige virksomhed, da hun ikke mente, at det var nødvendigt på grund af den sparsomme indtjening. Hun ønskede at oparbejde en virksomhed med fremstilling af naturmedicin og ville søge om godkendelse til at produkterne kunne fremstilles i et lejet kælderlokale. Hun manglede dog kapital til opstart af virksomheden.

Ansøger havde fra starten af kontanthjælpsperioden været i individuel jobtræning 30 timer om ugen. Jobtræningen indeholdt elementer af miljøkemi, farmaci, solenergi samt iværksætter- og opfinderkurser. I november måned 1995 blev hun anmodet om at framelde sig momsregisteret, hvilket hun var meget utilfreds med. Kommunen fastholdt kravet om framelding i momsregisteret og begrundede afgørelsen med, at ansøger som selvstændig erhvervsdrivende ikke var berettiget til kontanthjælp. Når hun på et tidspunkt reelt ønskede selvstændig virksomhed etableret, kunne hun eventuelt søge igangsætningsydelse i henhold til § 21 i lov om kommunal aktivering og herefter tilmelde sig momsregisteret.

I maj måned 1996 oplyste ansøger til forvaltningen, at hun ville forsøge at etablere sig som selvstændig. Hun ville tage kontakt til forskellige firmaer for at fremskaffe midler til etablering af forsøget. Det blev aftalt, at hun skulle fremsende beskrivelse af sit projekt. Endvidere blev hun henvist til vejledning omkring selvstændig etablering.

Ultimo oktober 1996 afleverede hun et nyt skattekort til administrationen med et stærkt forhøjet fradrag. Samtidig afleverede hun to lønsedler, hvoraf fremgik, at hun havde benyttet frikort. Ved opbringning til skatteforvaltningen blev det oplyst, at ansøger på grund af underskud på selvstændig virksomhed havde fået ændret sit fradrag.

I november måned 1996 meddelte kommunen, at hun tidligere var orienteret om, at hun ikke kunne drive selvstændig virksomhed og samtidig være berettiget til kontanthjælp i henhold til bistandslovens § 37, og forudsætningen for at modtage aktiveringsydelse var, at man var berettiget til kontanthjælp.

Fra 1. november 1996 var ansøger ikke berettiget til hjælp i henhold til bistandslovens § 37, og som følge deraf kunne hun ikke få udbetalt aktiveringsydelse.

Ansøger oplyste overfor nævnet, at kommunen hele tiden havde været vidende om hendes bestræbelser på at starte selvstændig virksomhed, og at hun havde fået lov at beholde lokalet, som hun ville drive virksomheden fra.

Hun havde egentligt tænkt sig at starte virksomheden på igangsætningsydelse, men beløbet var for lavt til, at hun kunne klare dette økonomisk. Hun mente, at det var umuligt, at nogen kunne starte selvstændig virksomhed på et niveau svarende til halvdelen af kontanthjælpen.

Ansøger oplyste endvidere, at hun nu var i arbejde og fik første lønudbetaling i slutningen af december 1996. Sagen drejede sig derfor om kontanthjælp i november og december måned.

Ankenævnet tiltrådte kommunens afgørelse.

Nævnet fandt, at ansøger ikke opfyldte rådighedsforpligtelsen efter bistandslovens § 40, idet hendes selvstændige virksomhed ikke længere kunne anses for at være en bibeskæftigelse. Nævnet lagde herved vægt på, at hun skattemæssigt var blevet registreret som selvstændig, at hun ville fremstille vareprøver for at skabe kontakter, og at hendes hensigt hermed var at få et banklån og blive momsregistreret, således at hun kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag.

Nævnet fandt ikke, at den omstændighed, at virksomheden endnu ikke gav et økonomisk overskud, var tilstrækkeligt til fortsat at anse den for at være en bibeskæftigelse.

I klagen til Ankestyrelsen anførte ansøger bl.a., at den selvstændige virksomhed alene var en bibeskæftigelse, idet hun uden at være momsregistreret kun måtte omsætte for kr. 20.000 om året. Det var hendes opfattelse, at det var i overensstemmelse med lovgivningen, at man godt kunne have et sådant bierhverv og samtidig opfylde betingelserne for at modtage kontanthjælp.

Det forhold, at hun havde haft sin selvstændige virksomhed som bierhverv og samtidigt passet 30 timers aktivering om ugen, beviste, at bierhvervet godt kunne forenes med hendes rådighedspligt.

Nævnet anførte efterfølgende over for Ankestyrelsen, at bibeskæftigelse som selvstændig var forenelig med rådighedsforpligtelsen i bistandslovens § 40, når omfanget af den selvstændige virksomhed var så beskeden, som tilfældet var i denne sag indtil slutningen af oktober 1996.

Nævnet havde imidlertid ikke fundet, at opstarten af selvstændig virksomhed, hvor der skulle opbygges en kundekreds med henblik på at blive selvforsørgende efter ca. 2 måneder, kunne sidestilles med en bibeskæftigelse.

Kommunen oplyste efterfølgende til Ankestyrelsen, at ansøger fra 1. oktober 1996 havde fået godkendt iværksætterkurser som aktiveringstilbud, idet hun havde planer om at etablere sig som selvstændig med igangsætningsydelse. Kommunen bemærkede dog, at der ikke kunne bevilges igangsætningsydelse til eksisterende virksomhed.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, i hvilket omfang bierhverv som selvstændig var foreneligt med rådighedsforpligtelsen efter bistandslovens § 40.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for at kritisere nævnets afgørelse, hvorefter ansøger ikke var berettiget til aktiveringsydelse efter den 1. november 1996.

Afgørelsen af, om ansøger havde været berettiget til kontanthjælp i november måned 1996, måtte bero på en konkret vurdering af, i hvilket omfang hendes virksomhed må anses for at være et bierhverv.

Ankestyrelsen tog i den forbindelse udgangspunkt i, at der i lov om kommunal aktivering var fastsat regler for opstart af selvstændig virksomhed for kontanthjælpsmodtagere.

Afgørelsen af, om der ved opstart af selvstændig virksomhed var tale om bierhverv eller opstart med henblik på fuldtidsbeskæftigelse, måtte bero på en samlet vurdering af de foreliggende forhold, herunder formålet med virksomheden, hvilke tiltag der var gjort i forbindelse med opstarten, samt i hvilket omfang rådighedsforpligtelsen måtte antages at kunne opfyldes.

Ankestyrelsen fandt, at ansøgers virksomhed efter en samlet vurdering, herunder at hun skattemæssigt var registreret som selvstændig, og at hun ønskede at fremstille vareprøver for at skabe kontakter med henblik på at opnå banklån og blive momsregistreret, således at hun kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag, ikke kunne karakteriseres som et bierhverv. Ankestyrelsen lagde vægt på oplysningerne om formålet med virksomheden, og på at der i samarbejde med kommunen var arbejdet hen imod opstart af virksomheden med igangsætningsydelse, hvilket an søger imidlertid afstod fra, da ydelsen var for lav.

Ankestyrelsen var i øvrigt enig med ankenævnet i, at det forhold at en virksomhed under opstarten ikke gav økonomisk overskud, ikke kunne være af afgørende betydning for om der var tale om bierhverv.

Ankestyrelsen tiltrådte således ankenævnets afgørelse.

Sag nr. 5, tidligere principmeddelelse A-11-01, j.nr.: 200455-00

Følgende lov blev anvendt, da principmeddelelsen blev truffet:

- Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 266 af 12. april 2000 - § 30

Sagsfremstilling:

Ansøger, der var gift og havde 3 børn, søgte i september 1999 kommunen om kontanthjælp, da hendes sygedagpenge ophørte. Hun var medlem af en arbejdsløshedskasse, men var ikke berettiget til arbejdsløshedsdagpenge.

Kommunen gav afslag på ansøgningen, da ægtefællens samlede indtægter ved lønarbejde og ved selvstændig virksomhed af kommunen var opgjort til 24.155 kr. brutto pr. måned, heraf var 15.683 kr. indtægt ved lønarbejde og 8.471 kr. fra selvstændig virksomhed (landbrug), når der sås bort fra skattemæssige

fradrag. Da bruttokontanthjælpen til ægtepar med forsørgerpligt pr. måned udgjorde 19.118 kr. var ansøger ikke berettiget til kontanthjælp.

Ansøger anmodede herefter kommunen om yderligere begrundelse for afgørelsen. Hun var uforstående overfor, hvordan et skattemæssigt underskud i virksomheden på 153.831 kr. årligt kunne vendes til et månedligt overskud.

Af kommunens journal fremgik det, at efter, at revisionen havde gennemgået ansøgers og ægtefællens regnskab, var kommunen kommet frem til, at afgørelsen om, at hun ikke var berettiget til kontanthjælp, skulle laves om, da hun var berettiget til at modtage kontanthjælp som supplement til ægtefællens lønindtægt, fordi der havde vist sig at være underskud i virksomheden.

I november 1999 klagede ansøger over afgørelsen, da hun ikke var i stand til at kontrollere, om kommunens fremgangsmåde var lovlig og korrekt.

Kommunen meddelte, at ansøger havde fået udbetalt kontanthjælp med virkning fra 21. oktober 1999. Den takst, der var benyttet, var taksten for forsørgere, og der var foretaget fradrag af ægtefællens lønindtægt.

Af brevet fremgik endvidere, at ansøger havde klaget over, at kommunen ikke havde foretaget fradrag for underskud fra selvstændig virksomhed (landbrug).

Det var kommunens opfattelse, at ægtefællens landbrug var at betragte som et deltidslandbrug, og at det ikke var det egentlige forsørgelsesgrundlag. Kommunen betragtede ægtefællens arbejde som lønmodtager som det egentlige hovederhverv.

Kommunens afgørelse skete med henvisning til aktivlovens § 30, hvori var anført, at ansøger og/eller ægtefælles indtægter skulle fratrækkes i kontanthjælpen.

Der var imidlertid ikke direkte anført, at et eventuelt underskud af f.eks. selvstændig virksomhed skulle fratrækkes. Tidligere afgørelser fra Den Sociale Ankestyrelse havde i situationer, hvor et landbrug var det egentlige hovederhverv, anerkendt, at underskuddet skulle fragå, forinden der blev beregnet kontanthjælp.

Da ægtefællens landbrug ikke betragtedes som hovederhvervet, var det kommunens opfattelse, at kontanthjælp ikke kunne subsidiere selvstændig virksomhed.

I klagen til nævnet anførte ansøger, at det var uforståeligt, hvordan kommunen kunne vedtage, at ægtefællens landbrug var et deltidslandbrug, når alle andre såsom EU, fagforening m.v. betragtede det som hovederhverv. Ligeledes ville ansøger gerne høre, om det kunne være rigtigt, at kommunen kunne vedtage, at kontanthjælp ikke kunne tildeles på grund af ægtefællens selvstændige virksomhed.

Der henvistes endvidere til en Social Meddelelse SM O-106-93.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse om beregning af supplerende kontanthjælp.

Nævnet fandt, at ansøgers supplerende kontanthjælp skulle beregnes på grundlag af taksten for forsørgere fratrullet ægtefællens indtægt som lønmodtager.

Nævnet lagde herved vægt på, at arbejdsindtægter ifølge aktivlovens § 30 skulle fratrækkes den beregnede hjælp, dog bortset fra 10 kr. (1998 niveau) pr. udført arbejdstime, jf. aktivlovens § 31.

Det bemærkedes, at det ikke udtrykkeligt fremgik af sagen, om kommunen havde iagttaget bestemmelsen i aktivlovens § 31. Hvis dette ikke var tilfældet, gik nævnet ud fra, at hjælpen blev reguleret med tilbagevirkende kraft.

Derudover skulle der (fremover) ske fradrag af eventuelt overskud fra ægtefællens selvstændige virksomhed. Nævnet lagde til grund, at der hidtil havde været underskud, således at der ikke havde været nogen indtægt at fradrage.

Der fandtes heller ikke at være hjemmel til at fratrække underskud fra en selvstændig virksomhed i arbejdsindtægten, inden fradraget i den beregnede hjælp.

I klagen til Ankestyrelsen fra ansøgers advokat blev det bl.a. anført, at det var advokatens opfattelse, at landbruget måtte betragtes som ægtefællens hovederhverv.

Endvidere at det var korrekt, at ægtefællen hidtil havde suppleret landbruget med et arbejde som lønmodtager. Imidlertid var landbruget hovederhvervet. Der var på ejendommen 40 hektar, ligesom der var tilforpagtet 2 hele ejendomme på henholdsvis 8 hektar og 5 hektar. Der blev således drevet et samlet jordtillæggende på 53 hektar.

På den baggrund betragtedes landbruget da også i alle henseender som værende et hovederhverv, herunder blandt andet hos EU, fagforening m.v.

Den omstændighed, at landbruget, som var hovederhverv suppleredes med et lønmodtagerjob, var ikke usædvanligt, og burde ikke føre til, at man ikke betragtede landbruget som hovederhvervet.

På den baggrund anmodede advokaten Ankestyrelsen om at vurdere sagen, således at der ved beregningen af ansøgers supplerende kontanthjælp blev fratrullet underskud fra ægtefællens selvstændige virksomhed i henhold til Ankestyrelsens praksis.

Ankestyrelsen behandlede sagen med henblik på afklaring af, hvordan underskud i selvstændig virksomhed skulle behandles i forbindelse med beregning af supplerende kontanthjælp til en ægtefælle.

Afgørelse:

Ankestyrelsen var enig i nævnets afgørelse med den deri givne begrundelse.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at der ved kontanthjælpsberegningen ikke var hjemmel til at fratrække underskud i selvstændig virksomhed i indtægten som lønmodtager, jf. aktivlovens § 30.

Det var herved lagt til grund, at kontanthjælp ikke kunne subsidiere en selvstændig virksomhed, der gav underskud eller ikke i tilstrækkelig grad bidrog til et forsørgelsesgrundlag.

Ankestyrelsen fandt, at det ikke i ansøgers situation var afgørende, om landbruget betragtedes som hovederhverv eller bierhverv, så længe ægtefællen opfyldte sin forsørgelsespligt, jf. aktivlovens § 2 om ægtefællers gensidige forsørgelsespligt samt SM O-96-96. Ifølge denne afgørelse kunne der ikke udbetales supplerende kontanthjælp til et ægtepar, hvor hustruen opgav sit forsørgelsesgrundlag (kontanthjælp) for at påbegynde selvstændig virksomhed, der ikke gav overskud. Hustruen opfyldte derved ikke sin forsørgelsespligt.

Ankestyrelsen bemærkede, at SM O-106-93 ikke fandtes anvendelig i den foreliggende sag, da SM'en alene tog stilling til opgørelse af indtægt ved selvstændig virksomhed og ikke til behandling af underskud i en situation, hvor ansøgers ægtefælle både havde indtægt fra selvstændig erhvervsvirksomhed og fra arbejde som lønmodtager.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse.

Sag nr. 6, tidligere principmeddelelse A-2-02, j.nr. J.nr.: 200119-01

Følgende lov blev anvendt, da principmeddelelsen blev truffet:

- Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2001 - § 2, § 11 og § 13.

Sagsfremstilling:

Ansøger søgte i november 1999 om kontanthjælp som følge af, at hendes sygedagpenge var standset den 24. september 1999.

Ansøger var gift med en selvstændig murer, og parret havde 2 hjemmeboende børn under 18 år.

Kommunen fandt, at ansøger var omfattet af aktivlovens § 11 om, at der var sket en ændring, der berettigede til udbetaling af kontanthjælp. Alligevel afslog kommunen at udbetale kontanthjælp med henvisning til, at ansøgers ægtefælle var selvstændig. Kommunen mente, at et eventuelt kontanthjælpssupplement ville være at yde indirekte støtte til ægtefællens virksomhed. Kommunen henviste til SM O-96-96.

Ansøger indbragte kommunens afgørelse for det sociale nævn. I marts 2000 hjemviste nævnet sagen til kommunen. Nævnet fandt ikke, at kommunen kunne afvise udbetaling af kontanthjælp med den anførte begrundelse.

Kommunen anmodede ansøger om kassebog, regnskab og ordrebog fra ægtefællens virksomhed. På grundlag af det materiale gav kommunen igen afslag på kontanthjælp.

Kommunen fandt herefter, at ansøgers ægtefælle ikke havde udnyttet sine arbejdsmuligheder. Kommunen havde beregnet, at der i 1. kvartal af 2000 var 481 arbejdstimer (37 timer pr uge). Heraf havde ægtefællen været sygemeldt og modtaget sygedagpenge i 118,4 timer. Han havde udskrevet regninger for 260 timers arbejde. Der var således 102,6 timer, hvor han ikke havde haft arbejde. Kommunen lagde endvidere vægt

på, at der var tale om en periode, hvor murere generelt måtte have meget at bestille på grund af orkanen den 3. december 1999.

Afgørelsen blev anket til det sociale nævn. Ansøger oplyste, at ægtefællen ikke selv var herre over, hvor mange og hvor store ordrer, han modtog. Hun oplyste videre, at frostvejr kunne afskære en murer fra at udføre arbejde.

Ved revurdering af sagen ændrede kommunen sin afgørelse, idet der nu blev henvist til, at ægtefællens indtægt oversteg beløbsgrænsen for en ægtefælleberegning. Kontanthjælpen ville derfor blive på kr. 0. Kommunen havde ved beregningen fratrasket ægtefællens reelle indtægt som selvstændig og en fiktiv indtægt for de 102,6 timer, som kommunen fandt, at han ikke havde udnyttet.

Det sociale nævn fandt, at ansøger havde ret til kontanthjælp.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at kommunen ikke havde godtgjort, at ansøgers ægtefælle ikke havde udnyttet sine arbejdsmuligheder. Nævnet fandt, at kommunen ved vurderingen af rådighedsforpligtelsen ikke kunne sidestille en selvstændig med en lønmodtager ved opgørelse af timetal, idet en selvstændigs arbejde afhang af, hvilke ordrer og opgaver en selvstændig fik.

I klagen til Ankestyrelsen havde kommunen bl.a. anført, at ansøgers ægtefælle i første kvartal af år 2000 havde haft 102,6 timer, som ikke var udnyttet. Dette skulle ses på baggrund af stormen i december 1999, som gav en masse arbejde til håndværkere. Kommunen fandt, at det var oplagt, at ansøgers ægtefælle kunne have haft større indtjening i en periode, hvor der var arbejde i overflod til håndværkere.

Kommunen oplyste, at ansøgers ægtefælle indtil juli 1998 havde indtægt som lønmodtager.

Ansøger havde modtaget arbejdsløshedsdagpenge fra oktober 2000.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvornår en selvstændig erhvervsdrivende kan antages at have udnyttet sine arbejdsmuligheder i bestræbelserne på at forsørge sin ægtefælle, der har søgt om kontanthjælp.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger havde ret til kontanthjælp, såfremt hendes ægtefælle efter en konkret vurdering havde udnyttet sine arbejdsmuligheder som selvstændig erhvervsdrivende. Kravene til ægtefællens indsats ville være stigende i forhold til længden af den periode, hvor der måtte ydes kontanthjælp til ansøger, jf. aktivlovens § 10.

Ankestyrelsen understregede, at det lå uden for det formål, som lov om aktiv socialpolitik var bestemt til at varetage at yde indirekte støtte til en ægtefælles selvstændige virksomhed, jf. SM 0-96-96.

Ankestyrelsen fandt endvidere, at der ved beregningen af hjælpen skulle fratrækkes indtægter fra ægtefællens virksomhed og den indtægt, som ansøger fra oktober 2000 havde haft i form af arbejdsløshedsdagpenge.

Begrundelsen for afgørelsen var, at spørgsmålet om, hvorvidt en selvstændig erhvervsdrivende ægtefælle havde udnyttet sine arbejdsmuligheder, jf. aktivlovens § 13, stk. 1, måtte bero på en konkret vurdering.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at såfremt kommunen ikke fandt, at den selvstændige erhvervsdrivende gennem sin virksomhed i tilstrækkeligt omfang havde udnyttet sine arbejdsmuligheder, måtte kommunen vejlede om alternative muligheder, f.eks. at ægtefællen måtte tilmelde sig Arbejdsformidlingen og aktivt søge arbejde som lønmodtager.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse, men med en ændret begrundelse.

Sagen blev hjemvist til kommunen til beregning af kontanthjælpen efter de ovennævnte retningslinjer.

Sag nr. 7, tidligere principmeddelelse A-2-02, j.nr. 200420-01

Følgende lov blev anvendt, da principmeddelelsen blev truffet:

- Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2001 - § 2, § 11 og § 13.

Sagsfremstilling:

Ansøger var gift og har 2 hjemmeboende børn under 18 år.

Ægtefællen startede selvstændig virksomhed den 1. januar 2000.

Fra 1. marts 2000 modtog ansøger på grund af arbejdsløshed kontanthjælp som supplement til ægtefællens indtægt fra selvstændig virksomhed. Der skete således fradrag af ægtefællens indtægt i ansøgers kontanthjælp. Ægtefællens indtægt havde i perioden 1. januar - 30. juni 2000 været på 8.580,74 kr. pr. måned og i perioden 1. juli - 27. september 2000 på 8.204,46 kr. pr. måned.

Fra 30. oktober 2000 deltog ansøger i aktivering.

I december 2000 meddelte kommunen, at ansøgers kontanthjælp ville ophøre pr. 1. januar 2001, medmindre ægtefællens virksomhed i 4. kvartal af 2000 viste et overskud.

Kommunen fandt, at ægtefællen kun kunne opfylde sin rådighedsforpligtelse efter aktivlovens § 13, hvis den selvstændige virksomhed resulterede i en indtægt/overskud, der kunne bidrage til familiens forsørgelse i løbet af 6-9 måneder fra virksomhedens start. Kommunen anførte, at denne betingelse ville være opfyldt, hvis virksomhedens indtægt mindst svarede til kontanthjælpssatsen efter aktivlovens § 25.

Den relevante kontanthjælpssats efter aktivlovens § 25 var da på 9.865 kr. pr. måned og 10.245 kr. pr. måned fra 1. januar 2001.

I begyndelsen af januar 2001 modtog kommunen regnskabet vedrørende 4. kvartal 2000 for ægtefællens selvstændige virksomhed. Regnskabet viste en indtægt for perioden 1. oktober - 31. december 2000 på 6.126,84 kr. pr. måned.

På det grundlag meddelte kommunen, at der ikke ville komme yderligere kontanthjælp til udbetaling. Kommunen henviste til brevet fra december 2000. Ægtefællen blev telefonisk orienteret om, at der på ny kunne søges kontanthjælp ved afvikling af forretning/virksomhed.

Nævnet fandt, at ansøger fortsat var berettiget til at modtage kontanthjælp fra den 1. januar 2001.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at det ikke fremgik af hverken teori eller praksis, at det var en betingelse, at overskuddet indenfor 6-9 måneder efter start af selvstændig virksomhed mindst skulle svare til den aktuelle kontanthjælpssats efter lov om aktiv socialpolitik § 25 for at ægtefællen kunne anses for at opfylde sin forsørgelsespligt og rådighedsforpligtelse.

I klagen til Ankestyrelsen anførte kommunen bl.a., at man ønskede en principiel vurdering af med hvor meget og hvordan den selvstændig erhvervsdrivende ægtefælle skulle bidrage til familiens forsørgelse for at kunne opfylde sin offentligretlige forsørgelsespligt efter lov om aktiv socialpolitik § 2, herunder hvor meget vedkommendes virksomhed skulle give i indtægt/overskud for at det kunne siges, at en fuldtidsarbejdende (min. 37 timer) virksomhedsindehaver fuldt ud havde opfyldt sine arbejdsmuligheder, jf. § 13, stk. 1, i samme lov.

Kommunen havde lagt vægt på at den selvstændige erhvervsdrivende ægtefælle i det konkrete tilfælde ikke opfyldte betingelserne i lovens § 11, stk. 2.

Kommunen anførte, at intentionen bag § 11, stk. 2, næppe var direkte eller indirekte at understøtte fuldtidsarbejdende, selvstændige erhvervsdrivende med lavindkomstproblemer.

Kommunen fandt det således socialpolitisk betænkeligt, at nævnets afgørelse i den konkrete tilsyneladende fastlåste, økonomiske situation, begrænsede mulighederne for selvforsørgelse og forsørgelse af familien i henhold til lovens §§ 2 og 13.

Endelig havde kommunen påpeget, at en kassekredit var et almindeligt drifts- og forsørgelsessupplement for selvstændige erhvervsdrivende, men nævnet havde ikke forholdt sig til muligheden for at få etableret en kassekredit.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvornår en selvstændig erhvervsdrivende kan antages at have udnyttet sine arbejdsmuligheder i bestræbelserne på at forsørge sin ægtefælle, der modtager kontanthjælp.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger havde ret til kontanthjælp, såfremt hendes ægtefælle efter en konkret vurdering havde udnyttet sine arbejdsmuligheder som selvstændig erhvervsdrivende. Kravene til ægtefællens indsats vil være stigende i forhold til længden af den periode, hvor der må ydes kontanthjælp til ansøger, jf. aktivlovens § 10.

Ankestyrelsen understregede i afgørelsen, at det lå uden for det formål, som lov om aktiv socialpolitik var bestemt til at varetage at yde indirekte støtte til en ægtefælles selvstændige virksomhed, jf. SM 0-96-96.

Ankestyrelsen fandt endvidere, at der ved beregningen af hjælpen skulle fratrækkes indtægter fra ægtefællens virksomhed.

Begrundelsen for afgørelsen var, at spørgsmålet om, hvorvidt en selvstændig erhvervsdrivende ægtefælle havde udnyttet sine arbejdsmuligheder, jf. aktivlovens § 13, stk. 1, måtte bero på en konkret vurdering.

- 1) Hvor lang tid virksomheden havde bestået
- 2) Hvilken indtægt virksomheden hidtil havde afkastet
- 3) Hvor stor en formue, der var bundet i virksomhedens driftsmidler
- 4) Om indtægten var sæsonbestemt, eller afhængig af vejrforholdene
- 5) Hvilke konkrete fremtidsudsigter der var med hensyn til, at virksomheden kunne komme til at tjene til familiens forsørgelse (familiens samlede kontanthjælpsniveau) eller i væsentligt omfang kunne bidrage til familiens forsørgelse (ægtefællens eget kontanthjælpsniveau)
- 6) Hvilke ordrer, der var tilgået virksomheden, og hvornår disse ville afkaste indtægter

Ankestyrelsen fandt, at det ved vurderingen kunne have betydning, om ægtefællen i perioder med svigtende indtægter havde været tilmeldt Arbejdsformidlingen.

Ankestyrelsen lagte vægt på, at såfremt kommunen ikke fandt, at den selvstændige erhvervsdrivende gennem sin virksomhed i tilstrækkeligt omfang havde udnyttet sin arbejdsmulighed, måtte kommunen vejlede om alternative muligheder, f.eks. at ægtefællen måtte tilmelde sig Arbejdsformidlingen og aktivt søge arbejde som lønmodtager.

Ankestyrelsen bemærkede, at det var ansøgerens forhold, der havde udløst en social begivenhed efter aktivlovens § 11.

Ankestyrelsen mente ikke at muligheden for at etablere en kassekredit var et forhold, som ville kunne tillægges betydning for sagens afgørelse.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse, men med en ændret begrundelse.

Sagen blev hjemvist til kommunen til beregning af kontanthjælpen efter de ovennævnte retningslinjer.

Sag nr. 8, tidligere principmeddelelse A-1-03, j.nr. 2000363-02

Følgende lov blev anvendt, da principmeddelelsen blev truffet:

- Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2001 - § 13.

Sagsfremstilling:

Ansøger var gift med en selvstændig forretningsindehaver. Hun havde tidligere modtaget kontanthjælp efter barselsorlov på grund af manglende børnepasning.

I december 1999 blev hendes kontanthjælp standset fra 1. januar 2000 med henvisning til, at hendes ægtefælle ikke udnyttede sine muligheder for at opnå en normal indtægt. Den afgørelse blev der ikke klaget over.

Ægtefællen oprettede i slutningen af 1999 en ny forretning, hvor ansøger blev ansat. Hun var ansat i perioden 15. juni 2000 til 28. februar 2001. Forretningen lukkede på grund af manglende omsætning. Hun søgte herefter dagpenge i arbejdsløhedskassen, men fik afslag, fordi arbejdsfunktionerne ikke kunne anses for ophørt mere end midlertidigt.

Hun søgte i december 2001 på ny om kontanthjælp. Kommunen indhentede regnskaber fra ægtefællens virksomheder. Ved brev af 13. december 2001 fik hun afslag på supplerende kontanthjælp.

Denne afgørelse blev der klaget over.

Det sociale nævn tiltrådte kommunens afslag på supplerende kontanthjælp.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at kommunen havde godtgjort, at hendes ægtefælle ikke i tilstrækkeligt omfang havde udnyttet sine arbejdsmuligheder som selvstændig erhvervsdrivende, jf. aktivlovens § 13, stk. 1.

Nævnet lagde til grund, at det var hendes arbejdsløshed, der havde udløst den sociale begivenhed efter aktivlovens § 11.

Nævnet henviste til, at det var en betingelse for at modtage kontanthjælp, at såvel hun som ægtefællen havde udnyttet sine arbejdsmuligheder, jf. aktivlovens § 13, stk. 1 og Ankestyrelsens praksis, SM A-2-02.

Ved vurderingen af om ægtefællen havde udnyttet sine arbejdsmuligheder, havde nævnet - som kommunen - lagt vægt på, at han efter det oplyste siden 1999 som selvstændig erhvervsdrivende ikke havde haft en indtægt, der havde oversteget hans eget kontanthjælpsniveau, ligesom der ikke var oplysninger der indicerede, at hans indtjening ad denne vej fremover vil blive bedre. Nævnet mente derfor, at hendes ægtefælle i længere tid ikke i væsentligt omfang havde kunnet bidrage til familiens forsørgelse i aktivlovens forstand, og heller ikke sås at have udsigt til det via hans nuværende forretning.

Nævnet lagde vægt på, at det lå udenfor det formål som lov om aktiv socialpolitik var bestemt til at varetage at yde indirekte støtte til en ægtefælles selvstændige virksomhed, jf. SM 0-96-96.

Nævnet fandt derfor ikke ansøger berettiget til supplerende kontanthjælp til ægtefællens indtægt efter aktivlovens § 25.

Ankestyrelsen har behandlet sagen i principielt møde som supplement til SM A-2-02 med henblik på afklaring af hvilken vægt størrelsen af den hidtidige indtægt skal tillægges.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøgers ægtefælle ud fra de foreliggende oplysninger måtte anses for at have udnyttet sine arbejdsmuligheder.

Begrundelsen var, at ægtefællens indtægt efter en samlet konkret vurdering i væsentlig omfang måtte anses for at have bidraget til familiens forsørgelse.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ægtefællens forretning gennem længere tid havde været en del af familiens forsørgelsesgrundlag. Ankestyrelsen lagde i den forbindelse vægt på, at det fremgik af sagen, at indkomsten fra forretningen i en periode havde været suppleret med hendes indkomst fra a-kassen, ligesom hun senest havde været ansat og aflønnet i ægtefællens butik.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at ægtefællens beregnede månedlige indtægt for 1. halvår 2001 var øget med ca. 2.500 kr. pr. måned til ca. 10.000 kr. pr. måned i forhold til 1. halvår 1999, og at indtægten således lå tæt på kontanthjælpsniveauet.

Endelig blev det påpeget, at når der i SM A-2-02 var henvist til, at man ved en samlet vurdering af flere parametre, skulle lægge vægt på, om ægtefællens indtægt fra erhvervsvirksomheden i væsentlig omfang kunne bidrage til familiens forsørgelse (ægtefællens eget kontanthjælpsniveau), var dette ikke et udtryk for, at man kan bruge kontanthjælpsniveauet som en fast grænse for, hvornår ægtefællen ikke længere kan anses for at udnytte sine arbejdsmuligheder i det konkrete tilfælde.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

Sag nr. 9, tidligere principmeddelelse A-12-04, j.nr. 2000531-03

Følgende lov blev anvendt, da principmeddelelsen blev truffet:

- Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 709 af 13. august 2003 - § 11.

Sagsfremstilling:

Der blev søgt om kontanthjælp fra den 1. april 2002. Forud for den aktuelle af kommunen ankede afgørelse fra det sociale nævn, havde nævnet også den 2. juli 2002, den 28. november 2002, den 17. februar 2003 og den 13. februar 2003 truffet en afgørelse i sagen. Ved den seneste afgørelse hjemviste nævnet sagen til kommunen med anvisning til kommunen om at indhente supplerende oplysninger til sagen og herefter genbehandle ansøgningen. Nævnet fandt dengang, at det ikke alene ud fra den kendsgerning, at ansøger på sin hjemmeside på internettet annoncerede med computerudstyr kunne udledes, at han ikke havde været ude for ændringer i sine forhold. Kommunen skulle derfor nøjere undersøge omfanget af hans virksomhed med salg af computerudstyr, herunder tidsforbrug og eventuelle indtægter herved, og derefter på ny tage stilling til hans eventuelle berettigelse til kontanthjælp.

Af kommunens nye afgørelse fremgik, at kommunen fortsat ikke fandt ansøger berettiget, idet han fortsat var at betragte som selvstændig erhvervsdrivende, da virksomheden ikke kunne vurderes som bierhverv.

Kommunen fandt det umuligt at tage stilling til eventuelle indtægter ved virksomheden og henviste til, at sagen i sin tid blev anmeldt til politiet med efterfølgende dom, udelukkende pga. manglende oplysning om drift af virksomhed og dennes indtægt over for Socialforvaltningen. Skattevæsenet blev inddraget, og her fandt man også manglende oplysninger om fx moms. Kommunen tilføjede, at et lille eller manglende overskud ikke i sig selv var en ændring i forholdene, der gav ret til kontanthjælp. Hvis en virksomhed skulle betragtes som bierhverv, ville der typisk være tale om en forretning, som en person drev ved siden af et arbejde. Ansøgers hjemmeside havde derimod "døgnåbent", og han havde ikke haft arbejde ved siden af virksomheden siden 1996, hvor den blev etableret.

I sin klage over kommunens afgørelse nævnte ansøger 1) at der på ansøgningstidspunktet ikke var nogen hjemmesider, der kunne give anledning til formodning om, at han drev erhvervsvirksomhed, 2) at han på ansøgningstidspunktet var syg og indlagt, 3) at han efterfølgende via internettet havde forsøgt at finde kunder til sin tidligere forretning og 4) at det, at hjemmesiden fortsat fandtes på internettet skyldtes, at hans telefon var lukket pga. manglende betaling, således at han ikke havde adgang til internettet.

Hjemmesiden sås senest at være blevet opdateret på nettet den 26. april 2003.

Det sociale nævn ændrede kommunens afgørelse.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at kommunen fortsat ikke var fremkommet med oplysninger, som viste, at ansøgers påstand om, at han var ophørt med selvstændig erhvervsvirksomhed på ansøgningstidspunktet var ukorrekt.

Kommunen klagede over nævnets afgørelse.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvornår selvstændig erhvervsvirksomhed kan anses for ophørt, således at betingelsen om, at der for retten til kontanthjælp skal have været tale om ændringer i ansøgerens forhold, kan anses for opfyldt.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt det ikke godtgjort, at der var indtrådt ændringer i ansøgers forsørgelsesmæssige forhold i form af ophør af selvstændig erhvervsvirksomhed, der kunne give ret til kontanthjælp. Ankestyrelsen begrundede afgørelsen med, at skattevæsenet i de 3 forudgående år uændret havde anset ansøger for selvstændig erhvervsdrivende og havde takseret en indtægt, idet ansøger ikke havde indgivet selvangivelse. Ansøger sås ikke efter det foreliggende at have klaget over skattevæsenets bestemmelse af ham som selvstændig erhvervsdrivende, eller over takseringen af indtægt. Yderligere blev det tillagt vægt, at hjemmesiden kunne konstateres at være blevet opdateret så sent som ca. ét år efter ansøgningen om kontanthjælp.